

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-89.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek, dne 25. junija 1935.

Štev. 71.

Proti nelojalni konkurenci s prenikajočimi cenami

Na obnem zboru Zdrženja pletilcev se je po pravici grajalo, da oddajajo nekatera večja podjetja naročila šušmarjem in proti tako nizki mezdji, da ne more s njimi konkurirati niti najbolj soliden in najbolj varčen ter delaven pletilec. Tudi iz drugih strok prihajajo vedno bolj pogosto pritožbe, da nizke mezde, ki jih plačujejo nekatera podjetja, uničujejo eksistenco podjetij, ki plačujejo boljše mezde. Zato postaja zahteva po uvedbi minimalnih mezd vedno glasnejša, ker dobivajo absolutno prenizke mezde v nekaterih krajih res že značaj nelojalne konkurence.

Iz trgovskih krogov pa se v zadnjem času množe tudi druge pritožbe o nelojalni konkurenci, in sicer s strani podjetij, katerim takšna konkurenca res ni potrebna. Tako prodajajo nekatera podjetja — poudarjamo, da le nekatera — v svojih detajlnih trgovinah blago po nižji ceni, kakor pa so prodali to blago svojim odjemalcem trgovcem detajlistom. Jasno je, da bi morali ti detajlisti prodajati naravnost v izgubo, če bi hoteli še konkurirati.

Odveč je naglašati, da takšno postopanje ni niti trgovsko niti pametno. Za pravega grosista je vendar njegova "govina na debelo" njegova glavna trgovina, detajlna trgovina pa je le njegov postranski posel, dostikrat le posel, ki se nadaljuje zavoljo tradicije in ugleda, da se ne bi govorilo, da je moral lastnik to trgovino opustiti. Če pa grost svoj detajlno trgovino preveč poudarja, potem postane neprijeten konkurent onim detajlistom, ki so sicer njegovi odjemalci. Ne sme se čuditi, če bi ti detajlisti iz nejevolje nad njegovim postopanjem izbrali drugega grosista dobavitelja. Tako bi se zgodilo, da bi grosist, ki bi preveč forsiral svojo detajlno trgovino, dosegel le, da bi s tem svojim forsiranjem škodoval svoji glavni trgovini na debelo. Boljši posel bi ubil zavoljo manjšega.

V trgovini, kakor povsod v gospodarskem življenju mora vladati načelo: živeti, a pustiti tudi drugim živeti. Na ruševinah in med uničenimi gospodarskimi eksistencami ne more nastati nobeno cvetoče poslovno življenje. Zato je tudi v interesu velikih, da mali obstanejo in da ne izginejo, ker mali so odjemalci velikih. Vsa ta zdrava gospodarska načela pa prezirajo tisti, ki žene konkurenco tako daleč, da sili konkurenta, da prodaja v izgubo. Naj bo kdo še tako kapitalno močan, da prenese še tako velike izgube, vendar je vsako prodajanje pod ceno napačno in škodljivo.

Kajti trgovina ne more živeti brez zmerne dobička. Konkurenca, ki celo najbolj zmerni dobiček onemogoča, je nelojalna in po pravici pravi naš narod takšni konkurenci, da je umazana. Med slovenskim trgovstvom ni bilo takšne konkurence in je tudi ne sme biti. Bila bi pretežak madež na svetli tradiciji in lepem slovesu slovenskega trgovstva.

Pa tudi zaradi našega narodnega gospodarstva ne smemo trpeti pretirano nizkih cen. Pri kmetu smo vendar dovolj nazorno videli, kam to pelje, če mora kmet prodajati svoje pridelke za prenizko ceno, če pride zaradi prenizkih cen v pogubo. Ali naj sedaj ta usoda zadene še trgovca in to le zaradi nevidevnosti nekaterih redkih posameznikov?

Kakor so napačne previsoke cene in čezmerni dobički, ker zmanjšujejo promet, tako so napačne prenizke cene, ker te onemogočajo tudi skromni dobiček. Zato je treba nastopiti proti enemu kakor proti drugemu temu zlu in delati na to, da bodo brezizjemno veljala stara in dokazano pravilna trgovska načela.

Eno teh načel pa je tudi, da mora vladati med gospodarstvi ljudmi, in zlasti med trgovci, solidarnost in že zaradi te solidarnosti — konec vsaki nelojalni konkurenci s prenikajočimi cenami!

Nova vlada dr. Milana Stojadinovića

V ponedeljek popoldne je zaključil novi mandat krone svoja posvetovanja za sestavo nove vlade in ko sta ga ob 1. popoldne obiskala dr. Spaho in dr. Behmen, je bila nova vlada že sestavljena. Ob pol petih popoldne so prišli v predsedstvo vlade

duhovniki katoliške, pravoslavne in muslimanske vere, da zaprisežejo nove ministre.

(Kako so se odigrali dogodki pred konzultacijami mandatarja krone, glej v "Političnih vesteh".)

Prisega nove vlade

Točno ob 17. uri je bila prisega nove vlade, ki je sestavljena tako-le:

DR. MILAN STOJADINOVIĆ, predsednik vlade in minister za zunanje zadeve,
DR. ANTON KOROŠEC, minister notranjih del,
DR. MEHMED SPAHO, prometni minister,
PETER ŽIVKOVIĆ, minister za vojsko in mornarico,
NIKOLA PREKA, minister za socialno politiko in narodno zdravje,
SVETOZAR STANKOVIĆ, minister za kmetijstvo,
IGNAT STEFANOVIĆ, minister za šume in rude,
DR. LJUDEVIT AUER, minister za pravosodje in vero,
DR. MILAN VRBANIĆ, minister trgovine in industrije,
DR. DUŠAN LETICA, minister za finance,
DOBRIVOJ STOŠOVIĆ, minister za prosveto,
MIRKO KOMENOVIC, minister za telesno vzgojo,
INŽ. BOBIĆ MILOŠ, minister za gradbe,
DR. SEFTIJA BEHMEN, minister brez portfelja,
DR. ĐURJO JANKOVIĆ, minister brez portfelja.

Po zaprisegi so odšli ministri vsak v svoj novi resor in tam prevzeli še tekom današnjega dne posle vlade.

Izjava predsednika vlade dr. Stojadinovića

Beograd, 24. junija. AA. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je dal agenciji Avali tole izjavo:

Križa vlade, povzročena z razvojem razmer v notranji politiki, se je srečno končala po najširši konsultaciji predstavnikov vseh političnih skupin s strani Nj. kr. Vis. kneza-naměstnika.

Nova vlada, ki je bila imenovana v znamenju pomiritve, je sestavljena ne le iz skupin, ki so bile zastopane v prejšnji vladi, temveč tudi iz skupin, ki so se doslej nahajale v opoziciji oziroma, ki so stale ob strani. Na ta način se je razširila osnova, da bi v čim večji meri dosegli harmonično zblizanje vseh konstruktivnih sil.

To je delovna vlada, ki računa na sodelovanje narodnega predstavništva.

Zunanja politika ni prišla tekom dogodkov prejšnjega tedna nikoli v poštev. Tisti, ki so dolžni skrbeti za trajne in velike interese države, postavljajo zunanjo politiko visoko nad naše notranje izpremembe. Zato je malone odveč vsaka izjava, da bomo ostali zvesti tako odnošajem tesnega sodelovanja z našimi prijatelji in zavezniki v Mali antanti in Balkanski zvezi, kakor tradicionalni politiki prijateljstva z našo veliko zaveznico na zapadu — s Francijo. Prav tako pa ne bomo ničesar opustili, da ne bi poglobili pristrčnosti svojih odnošajev tudi z

vsemi ostalimi državami, prešinjani s trajno željo, da kar moči iskreno sodelujemo pri čim boljšem mednarodnem sporazumu in pri gospodarski obnovi Evrope, zlasti pa pri okrepitvi in organizaciji miru, ki je vsem narodom toli potreben.

Izjava dr. Mačka

Zagrebske »Novosti« so objavile izjavo dr. Mačka, ki je med drugim dejal, da je njegovo stališče glede bodočega razvoja notranjega položaja razloženo z resolucijo kmetsko-demokratske koalicije. Resolucijo bo treba samo nekoliko parafrazirati.

Popolnoma izključeno pa je, da bi šel v skupščino. Samo pomislite, je vzkliknil dr. Maček, kako more sedeti skupno v skupščini. Mato Domović, ki je dobil 10.000 glasov, z Matico, ki je dobil le 315, njegov protikandidat pa je dobil 11.000 glasov. (Ta razlog dr. Mačka sicer ni posebej prepičljivo, ker je bilo tudi pred volitvami jasno, da more volilni zakon povzročiti še bolj čudne rezultate.)

Končno je izjavil dr. Maček, da je mogoče, da se najprej napravi sporazum, nato pa sestavi nevtralna vlada, ki bi izvedla volitve. Kakšne so zahteve dr. Mačka za sporazum, to odločujoči vedo.

Težavni položaj trgovine v Ljubljani

Občni zbor Zdrženja trgovcev v Ljubljani zahteva: Doba resolucij naj se neha, začne naj se doba praktične pomoči gospodarstvu

Sedemnajstič po vojni je zborovalo ljubljansko trgovstvo na obnem zboru svoje stanovske organizacije in sedemnajstič je moralo konstatirati, da je ostala večina njegovih zahtev neizpolnjena. Sedemnajstič pa je tudi moralo ugotoviti, kako težke posledice so nastale ne le za trgovino, temveč za vse gospodarstvo, ker se niso predlogi in zahteve trgovstva dovolj upoštevale. Ni čuda, če je trgovstvo v soboto v upravičenem ogorčenju zaklicalo, da je tega neupoštevanja zadosti in da se mora doba resolucij nehati. Zato tudi sobotni občni zbor ni izglasoval nobenih resolucij, ker, so to postale tudi dejansko odveč, saj je v neštetih resolucijah, predlogih in okrožnicah že itak povedano vse, kar more spraviti zopet na noge naše gospodarstvo in zlasti še našo trgovino.

Dosti je bilo resolucij in spomenic pravijo z vso pravico ljubljanski trgovci in začne naj se že enkrat doba, ko se bodo upoštevali predlogi v korist našega izmučenega gospodarstva in ko se bo tudi na odločilnih mestih posvečala v prvi vrsti skrb dvigu ljudskega blagostanja. Samo to pa je tudi cilj in namen protesta trgov-

stva in že zato zasluži ta protest vse upoštevanje.

Čeprav pa niso bile na obnem zboru sprejete nobene resolucije, je vendar občni zbor podal toliko dragocenega materiala, ki more služiti odločujočim krogom kot konkretno navodilo, kako rešiti gospodarsko stisko, samo če je njih volja dobra. Naj bi ne bil ta material podan zaman, ker res je že zadnja ura, da o gospodarski stiski in njenih posledicah ne le govorimo, temveč da se lotimo tudi praktičnega dela za odpravo teh kriz.

V teh 17 povojnih letih ni bilo že več ko dovolj resolucij, temveč še mnogo preveč raznih uredb in predlogov, ki so bili le političnega pomena, dočim pogrešamo praktičnih dejanj že skoro vseh 17 let.

Od praznih besed k praktičnim dejanjem! To je bil ključ, v katerem je izzvenel sobotni občni zbor ljubljanskega združenja in to je danes tudi ključ vsega slovenskega gospodarstva!

Otvoritev obnega zbora

Občni zbor je otvoril predsednik Karl Soss, ki je konstatiral, da je bil občni zbor

pravilno sklican, da je sklepčen ter da je bil sklepni račun razložen v pisarni Združenja, kakor zahtevajo pravila.

V pietetnih besedah se je nato spominjal tragične smrti našega velikega kralja, čegar zadnje sporočilo bo slovensko trgovstvo zvesto izpolnjevalo, Slava Njegovemu nepozabnemu spominu! (Slava — klici.)

Prav tako pa bo zvesto služilo slovensko trgovstvo mlademu hralju Petru II., kateremu naš iskren pozdrav! (Živio-klici!)

Nato se je spominjal umrlih zaslužnih članov Združenja, in sicer: bivšega predsednika uprave Franca Stupice, dolgoletnega člana in blagajnika Jurija Verovška ter članov Ivana Krivica, gospe Amalije Magdič, Josipa Pollaka in Adolfa Potokarja. Slava njihovemu spominu!

Pred prehodom na dnevni red je nato predsednik Soss pozdravil vse zborovalce ter imenoma: zastopnika obrtne oblasti mag. nadsvetnika dr. Rupnika, zastopnika Zbornice TOI predsednika Ivana Jelačina in tajnika dr. Plessa, zastopnika Zveze trgovskih združenj predsednika Kavčiča, predsednika Društva veletrgovcev in industrije Staneta Vdmarja, predsednika Društva trg. potnikov Kreka, predsednika Pomočniškega zbora Meliceja, podpredsednika Trg. društva »Merkur« Albina Smrkolja, zastopnika Trg. nad. šole ravnatelja Gruma, predsednika Društva izlozb. aranžerjev Čulka ter zastopnike tiska. Posebej je tudi pozdravil bivšega predsednika združenja, veletržca Gregorja.

Nato je podal svoje predsedstveno poročilo, iz katerega posnemamo:

Poročilo predsednika Sossa

Leto 1934 smo preživljali v skrajnih naporih za ohranitev svojih eksistenc, ki so bile zlasti prizadete radi poslovne negotovosti in vedno večjih javnih davkov. O vsem tem so gospodarske organizacije ponovno izpregovorile svojo tehtno besedo. Zlasti je omeniti naš nastop proti pretiranim davkom, s katerim smo dokazali, da smo pripravljeni žrtvovati, kar je v interesu države, da pa znamo braniti tudi lastne interese.

Ko ugotovljamo vse nevarnosti, ki jih mora preživljati še vedno naše gospodarstvo, pa moramo tudi ugotoviti, kako vse bolj ugodne bi bile razmere, če bi se upoštevali predlogi gospod. organizacij. Mnogo razočaranj in presenečenj bi nam bilo prihranjenih, naše gospodarstvo pa obvarovano pred marsikaterimi težkimi udarci.

Čeprav so še danes razmere težke, pa nas vendar preveča zdrav optimizem, da se bodo tudi pri nas obrnile razmere na bolje. To upamo predvsem zaradi novih vladnih ukrepov in zlasti zaradi njene nove davčne in finančne politike. Sedanja vlada ima tudi nekaj razumevanja za potrebe in skrbje davkoplačevalca. Vendar pa še ni dosegel popolnega uspeha, kakor nam dokazuje razdelilni ključ za banovinske trošarine. Še nadalje zahtevamo, da ostane denar, pobran od trošarine Dravske banovine, tudi v Dravski banovini.

Pretirani birokratizem prejšnje vlade je ubijal veselje do dela, slabil državno misel ter spravil gospodarstvo na rob prepada. Bilo je takrat toliko razočaranj, da teh časov kar ne moremo pozabiti. Včasih je bilo ogorčenje tako veliko, da smo se že bali, da ne bomo mogli ohraniti discipline v naših vrstah. V čast našemu članstvu pa je treba poudariti, da je to v resnih trenutkih bilo vedno na višini položaja ter da je proti pretiranemu fiskalizmu protestiralo sicer energično in krepko, vendar pa tudi dostojanstveno. Bil je to resen opomin, da je lok že prenapet in da je treba kreniti v novo smer. Uspeh tudi ni izostal. Odsla sta fin. minister in njegov pomočnik, direktor ljubljanske direkcije pa je bil premeščen. Zaradi stroge cenzure

se takrat nismo mogli zahvaliti članstvu, zato pa izrekam sedaj ponovno vsem, ki so pripomogli k uspehu naše akcije, našo toplo zahvalo.

Prehajam

na druga gospodarska vprašanja.

Predvsem nas zanimajo javna dela, ker gre tu za težke milijone, ki bodo poživili gospodarstvo. Od 568 milijonov, kolikor jih je dosedaj določenih za javna dela, dobi Dravska banovina le 35 milijonov. Ta znesek je za Dravsko banovino prenizek. Dolžnost narodnih poslancev je, da dosežejo zvišanje za Dravsko banovino določenih kreditov. Odločno pa tudi zahtevamo, da pridejo ta dela v roke naših domačih podjetnikov.

Gospodarski razmah je odvisen predvsem od gradbene delavnosti in zato bi morala tako država kakor tudi samouprave to delavnost pospeševati tudi z davčnimi olajšavami. Mislim pa je tudi na to, da si polagoma ustvarimo doma za gradbeno stroko potrebno industrijo, ker danes uvažamo še celo vrsto izdelkov, ki bi jih mogli sami proizvajati.

Od javnih del je posebne važnosti avtomobilska cesta na Sušak. Zgraditi pa se mora tudi zasavska cesta. Je to že stara zahteva, ki jo ponavljamo na vseh zborovanjih. Potrebno je nadalje, da javna dela organiziramo in da se v ta namen ustanovi poseben urad. Javna dela so življenjska potreba, ki se ne sme zanemarjati, pa naj bi bili časi še tako težki. Tudi zaradi tujskega prometa je zveza Slovenije z morjem potrebna. Več ko 60 milijonov Din utrpimo letno, ker nimamo te zveze.

Omenil sem že, da zahtevamo, naj dobijo javna dela predvsem domača podjetja, katerim so se dosedaj delale vse mogoče zapreke. Naša podjetja se zato licitacij sploh niso več udeleževala. Dostikrat pa so dobila naša domača podjetja delo le s posredovanjem tujih tvrdk in pod njihovim imenom. To zlo je treba docela odpraviti.

Za Ljubljano je vprašanje dobrih cest tudi vprašanje napredka trgovine. Gledati moramo na to, da postane Ljubljana središče tujskega prometa in velikih avtomobilskih cest na sever in jug. Če bi imeli v naš državi dobre ceste, bi se znano povečal naš tujski promet. Neizmerno mnogo denarja smo zapravili, ker nismo pravočasno poskrbeli za dobre ceste.

S 1. julijem bo stopil v veljavo novi pravilnik o telefonskih pristojbinah, s katerim bo nekaj dosedanjih trdot omiljenih. Vendar pa z njim še nismo popolnoma zadovoljni ter zahtevamo še nadaljnje znižanje tarif, zlasti pa instalacijskih pristojbin.

Našim denarnim zavodom treba pomagati.

Vlada B. Jevtića je koncentrirala državne denarne zavode, kar ji je omogočilo tudi znižanje obrestne mere Narodne banke. To je ugodno vplivalo na naše narodno gospodarstvo. Razmere na denarnem trgu pa so ostale še naprej nad vse težke. Vedno bolj občutimo težke posledice, ker ne delujejo naši denarni zavodi, ki so bili nekoč po pravici naš ponos. Zaradi zastoja v poslovanju denarnih zavodov je zastalo tudi vse gospodarsko življenje. V naših organizacijah se je ponovno razpravljalo o sanaciji denarnih zavodov ter se med drugim tudi zahteval nov, strog in sodoben zakon o denarnih zavodih, da bo vlagatelj boljše zaščiten in da bo dobil zopet zaupanje v denarne zavode. Iz poročil Združenja denarnih zavodov moramo žal ugotoviti, da je kriza naših denarnih zavodov vedno hujša.

Preje se je reševala kriza denarnih zavodov le z dekreti, toda potrebna je dejanska pomoč, da se da denarnim zavodom ceneni kredit. Odločno tudi zahtevamo, da pupilni denar ostane v naših denarnih zavodih.

Denarni zavodi so znižali obrestno mero za vloge, ne pa tudi v istem razmerju ono za dolgové. S tem nastaja silna napetost, ki sicer na eni strani donosa denarnim zavodom velike dobičke, zato pa na drugi strani preprečuje oživljenje gospodarskega življenja. Potrebno je, da dosežemo denarni zavodi svojo sanacijo z večjim prometom, ne pa s čezmernimi obrestmi.

Zahtevati pa moramo nadalje, da se

proračuni samouprav

prilagode dejanskim gospodarskim razmeram na njih področju ter da se čimprej izvede dekoncentracija državne uprave. Pridružujemo se tudi zahtevi gospodarskih zbornic, da se revidirajo vse sedanje trošarine. Nadalje naj se napravi načrt za sanacijo prepadloženih občin. Birokratizem

pa naj se izžene tako iz državne uprave kot tudi iz vseh drugih javnih teles.

Ljubljanske komunalne zadeve

Nato je poročal predsednik Soss o svojem nastopu na javni seji ljubljanskega občinskega sveta. Vse gospodarsko življenje Ljubljane je zelo trpelo, ker so se plače državnim uradnikom tako znižale, da se gibljejo, kakor je priznal že sam finančni minister, na robu gole eksistence. Trgovina trpi še posebno, ker se polovica prometa koncentrirala v konzumnih in nabavljajlnih zadrugah. Zaradi previsokih avtonomnih davčin se podjetja selijo v okolico. Mestne finance so zlasti težke zaradi visokih dolgov, ki zahtevajo samo za amortizacijo 15 milijonov Din letno. Mestna trošarina obremenjuje vsakega prebivalca Ljubljane s povprečno 300 Din na leto. Zato gospodarski krogi ugovarjajo povišanju uvoznine. Velika napaka je bila, da se ni nič storilo za pritegnitev industrije v Ljubljano. Naj se ta napaka popravi in za industrijo poceni električni tok. Vse to so vzroki, da je trgovina v Ljubljani nazadovala, kar jasno dokazujejo podatki ljubljanske carinarnice. Dočim je v letu 1928. prejela ljubljanska carinarnica od industrije in trgovine 131 milijonov, je prejela 1. 1933 le 67 milijonov, za dve tretjini manj.

Pri takšnem nazadovanju trgovine je pač nemogoče, da bi mogla trgovina zmagovati vedno večje davčnine, ki jih zahtevajo od nje država in samouprave, tem manj pri popolnem zastoju na našem denarnem trgu. Državne privilegirane banke morajo zato omogočiti sanacijo ljubljanske Mestne hranilnice, ker bi se potem popravilo vse gospodarsko življenje v Ljubljani.

Ljubljana je dražja od Beograda, občinske doklade pa znašajo v Ljubljani 45%, v Beogradu pa samo 25%, vrhu tega pa plačuje Ljubljana še banovinske doklade, ki znašajo 58%, dočim jih Beograd nima. Po nedavno objavljenem izkazu v Dravski banovini plačanih direktnih davkov v višini 310 milijonov, odpade na zemljiški davek samo 30 milijonov, dočim morajo vse druge davke plačati predvsem trgovina, obrt in industrija. Tej davčni moči primereno se mora povečati tudi zastopstvo teh stanov v mestnem svetu.

Nadalje sem naglasil na seji mestne uprave, da so danes vse nerentabilne investicije nedopustne, da pa je nujna zgraditev mestne tržnice. Napravi naj se nadalje načrt za razvoj industrije v Ljubljani ter dela na to, da postane Ljubljana močno tujsko-prometno središče.

Doba resolucij se mora nehati

Zelimo, da se zboljša kontakt med gospodarskimi organizacijami in slovensko parlamentarno delegacijo. Predlogi gospodarskih krogov se morajo upoštevati, ker dovolj je že razočaranje. 17 let že pošiljamo resolucije in spomenice, toda doba resolucij se mora nehati, kajti s preziranjem naših zahtev se zanemarjajo interesi gospodarstva. Samo z dobrim gospodarstvom pa moremo utrditi državo.

Delo združenja v preteklem letu

Predsednik Soss je nato podal kratek pregled o delovanju Združenja v preteklem poslovnem letu.

Zahvaljuje se vsem članom davčnega odbora, in sicer gg. Verbiču, Vidmarju, Fabianiju, Kavčiču, Bahovu in Lavterju, ki so vestno in pošteno branili interese trgovstva. Prav tako pa se zahvaljuje za uspešno delo članu reklamacijskega odbora g. Smerkolju.

Velike važnosti za vse jugoslovansko trgovstvo je bilo zborovanje trgovstva v Skoplju in ustanovitev Zveze trg. združenj za vso državo. Velike zasluge si je pri tem pridobil g. Kavčič.

Uradništvo pisarne Združenja zasluži vse priznanje za svoje vestno delo. Članstvo smo informirali o važnejših vprašanjih tudi z okrožnicami in z noticami v »Trgovskem listu«, ki prinaša najaktualnejša pojasnila in poročila in je zato stanovska dolžnost vsakega člana, da je naročnik »Trgovskega lista«. V tisku je naša moč in zato je potrebno, da ga podpiramo.

S Pomočniškim zborom smo živeli v najboljših odnosih in tudi v bodoče bomo sporazumno reševali vsa vprašanja.

Da smo v Ljubljani nastopili in protestirali proti nezdružnim davčnim bremenom, izrekam zahvalo vsemu akcijskemu odboru, na čelu s predsednikom Zbornice g. Jelačinom.

Moje predsedniško poročilo ne bi bilo popolno, če se ne bi spomnil štirih jubilejev v naših trgovskih organizacijah, in

sicer 100 letnice obstoja naše trgovske stanovske organizacije, katero proslavo smo hoteli praznovati na slovesen način, pa nam žalostni dogodki v mesecu oktobru niso dopuščali take proslave.

Drug jubilej je 25 letnica naše trgovske nadaljevalne šole, odkar je prešla v slovenske roke. Za uspešen razvoj in napredek šole izrekam ravnatelju Grumu in učiteljskemu zboru najlepše priznanje in zahvalo.

Tretji jubilej je praznovalo naše kulturno gospodarsko glasilo »Trgovski tovariš«, in sicer 30 letnico obstoja in 10 letnico, od kar je zvezni predsednik Kavčič urednik. Tudi njemu gre za njegovo požrtvovalno delo in prizadevanje loplo priznanje.

Društvo potnikov in zastopnikov je končno praznovalo 10 letnico svojega obstoja. Kadar je slo za interese in napredek slo-

zbornični predsednik Ivan Jelačin

ki se najprej zahvaljuje za pozdrave ter obenem sporoča pozdrave Zbornice, ki bo vedno podpirala stremljenja združenja. Objažuje, da ni obisk običnega zbora večji. Res je, da smo vsi zaposleni, toda še vedno moremo najti toliko časa, da se udeležimo dela v svojih organizacijah. Zato več zanimanja za stanovske organizacije.

G. predsednik Soss je v svojem poročilu naglasil, da smo letos vendarle dosegli nekatere uspehe. Odločno je treba povedati, da smo jih dosegli je zaradi solidarnosti trgovstva, pa tudi solidarnosti drugih stanov s trgovstvom. Samo s to solidarnostjo smo podrli ono nesrečno mnenje, da tožimo in protestiramo trgovci le iz nekega kverulantstva. Solidarnost gospodarskih stanov nam je prinesla praktične uspehe in zato je bilo od nekdaj stremljenje Zbornice, da to solidarnost še poveča. To je tudi vzrok, da smo iskreno pozdravili ustanovitev gostinskega odseka v zbornici, ker se je s tem solidarnost gospodarskih stanov okrepila. Mi se borimo proti centralizmu v upravi in hočemo doseči čim večjo decentralizacijo. Zaradi tega smo za to, da se ustanovi še kmetijska zbornica in da se pridruži naši zbornici, da bodo vsi gospodarski stanovi združeni v eni zbornici. Gibanje za ločeno zbornico je v mnogem nastalo le zaradi holnih osebnih ambicij, da bi imeli tri zbornične predsestnike. Toda zaradi teh ambicij ne smemo škodovati naši zahtevi po dekoncentraciji in zato moramo biti za skupne zbornice, da se bo naše gospodarstvo harmonično razvijalo.

Tu je padla tudi beseda o neupoštevanju naših zahtev in o očitkih, da nismo bili vedno v svoji kritiki dovolj patriotični. Mi le očitke odločno zavračamo, ker smo bili in smo vedno dobri Jugoslovani, že zato, ker smo tudi dobri Slovenci, ki nečemo nič drugega, kakor da se vse pokrajine v Jugoslaviji enakomerno razvijajo. (Odobravanje.) Svoje zahteve moramo v Beogradu braniti odločno, ker samo potem bomo tudi upoštevani.

G. predsednik je omenil tudi naše denarne zavode. Nad 800 denarnih zavodov smo imeli v Sloveniji in celo v Beogradu so govorili s priznanjem o teh zavodih. Danes pa so ti naši denarni zavodi na tleh, ker je še vedno njih nelikvidnost latentna. S papirnastimi resolucijami se ta ne more odpraviti, temveč potrebna je dejanska pomoč, kakor so to storili v drugih državah, na Češkoslovaškem in v Avstriji. Tu so imeli denarni zavodi tudi fraudulozne izgube, a vendar je priskočila država samo Credit-Anstalt na pomoč z eno milijardo šilingov. Enako je rešila nemška D banke iz šiske.

Premalo solidarnosti je danes med trgovci. To se je videlo tudi v našem boju proti privilegijem nabavljajlnih zadrug. Ne gre, če kdo govori tem zadrugam, da je naš boj proti tem privilegijem le delo enega izmed nas in da proti temu hujška zadruge, samo zato, da bi potem zadruge kupila vagonček blaga od njega. (Odobravanje.)

Nato je govoril predsednik Jelačin o nemogočih zahtevah, ki si jih večših dovoljujejo nekateri birokrati v svojih predpisih. Tako mora vsak telefonski naročnik podpisati zavezo, da ne bo govoril po telefonu nemoralno, da bo vedno vljuden itd. Kako si more dovoliti uprava takšne predpise! Odločno protestiramo proti tem zahtevam! Na drugi strani pa moramo konstatirati, da se tudi z uradne strani dostikrat pozablja na vljudnost pri telefonih. Predsednik Jelačin je nato podal par drastičnih konkretnih primerov, od katerih je napravila posebno močan vtis afera bivšega poštnega upravitelja na Sušaku.

venske trgovine, so slovenski trgovski potniki v polni meri izvršili svojo nalogo, zato želimo temu društvu najlepšega razmaha v korist našemu gospodarstvu.

Mestni občini izrekam toplo zahvalo za nastavitve dveh organov v svrhu zasledovanja nelegalne trgovine in za odobritev podpore naši šoli.

S posebnim poudarkom pa moram poudariti mlačnost članstva napram našim sestankom, zborovanjem in prireditvam. To se je izkazalo zlasti pri proslavi 25 letnice naše šole.

S tem sem izčrpal svoje poročilo; zahvaljujem se vam za pozornost in se zahvaljujem predstavnikom Zbornice in Zveze za vso podporo, ki so nam jo izkazali, ter prosim, da nas podpirajo tudi v bodoče. (Splošno odobravanje.)

Nato je povzel besedo

Pravilno je dejal predsednik Soss, da se mora doba resolucij nehati in da že 17 let zaman čakamo na izpolnitev naših zahtev. V ta namen je potrebno, da smo vedno in vselej solidarni in naj se že zgodi kakoli. A tudi med poslanci je potrebna večja solidarnost in že davno bi se morali slovenski poslanci zedinili na skupen program, ki bi ga v Beogradu zastopali enotno. (Odobravanje.)

Zlasti bi se morali zanimati za praktična gospodarska vprašanja. Tako je nujno, da dosežejo poslanci, da se popravi sedanji razdelni ključ pri banovinskih trošarinah. Kar zbere posamezna banovina, to naj tudi ona dobi. In takšnih vprašanj je še vse polno, kakor nas uče Trbovlje in vsa vprašanja, ki so v zvezi z brezposelnostjo. Več praktičnega dela za naša praktična gospodarska vprašanja, kličemo zato našim poslancem! (Zivahno odobravanje.)

Nato je podal tajnik Lojze Šmuc tajniško poročilo, ki je bilo zaradi svoje skrbne sestave in zaradi lepega pregleda o delovanju Združenja v preteklem letu sprejeto s splošnim odobravanjem. (Zbog pomanjkanja prostora priobčimo njegovo poročilo prihodnjik.)

Blagajnik Anton Verbič

je podal nato blagajniško poročilo, ki je bilo pregledno in jasno. Vsi dohodki Združenja so znašali 1.410.599 Din, ravno toliko so znašali tudi izdatki. Pripomniti pa je treba, da so znašali odpisi skupno 11.908 Din. Osebnih izdatki za šolo so znašali Din 116.606, za brezposelnost je izdalo Združenje 6.520 Din. Premoženjsko stanje združenja je znašalo 1.021.250 Din. Od dohodkov omenjamo naslednje: inkorporacije so dale 96.800 Din, doklade 142.744 Din in solnina 100.325 Din.

Blagajnik Anton Verbič je nato poročal o novem proračunu, ki izkazuje 255.450 Din izdatkov ter 195.450 primanjkljaja, ki se bo liril kakor lani z 12% doklado na čisto osebno pridobitino. V novem proračunu so med drugim znižani potni stroški, zato pa povečane podpore brezposelnim trg. pomočnikom.

Po z odobravanjem sprejetem pojasnilu blagajnika Verbiča na neko vprašanje g. Petelinca je poročal za nadzorni odbor g. Naglas. V svojem poročilu je naglasil, da je nadzorstvo temeljito pregledalo vse knjige in vse priloge ter našlo vse v najlepšem redu ter predlaga zato razrešnico upravi in blagajniku. Soglasno je nato občni zbor ta predlog usvojil.

Stedili so

samostojni predlogi.

Z veliko večino je bil sprejet predlog člana uprave g. Fabianija, da naj bodo trgovine na vseh priznanih cerkvenih praznikih in tudi takšnih, ki jih narod praznuje, čeprav niso priznani, ves dan zaprte. Prav tako je bil sprejet dodatni predlog g. Goloba, da naj bodo trgovine v poletnih mesecih junij, julij, avgust zaprte med 12 in 3. uro, zato pa odprte do 19 in ne le do 18. Končno je bil sprejet še predlog, da pa morejo biti trgovine z živili, kadar pade skupaj dva praznika ali nedelja in praznik, en praznik dopoldne odprte. O vseh predlogih se je razvila daljša debata, ki je bila mestoma zelo živahna in v katero so posegali gg. Fabiani, Peteline, Kos, Golob, Pezdri, Melicer, Zeleznikar in drugi. Zavrnujen pa je bil samostojni predlog g. Petelinca, da se gremialne doklade znižajo in zlasti z namenom, da se znižajo pokojnine zborničnih uradnikov, ker je bil proračun že sprejet in ker je s tem postal ta predlog brezpredmeten.

Nato je prečital g. Sedlar svoje samostoj-

ne predloge, ki posegajo skoraj v vsa področja gospodarskega in političnega življenja ter se tičejo tudi nekaterih kulturnih in socialnih vprašanj. Sklenilo se je, da se za te predloge ne more kar takoj glasovati in se je za to izvolil poseben odbor, ki naj skupno z upravo prouči vse te predloge in potem poroča na posebnem sestanku. Ker je g. Sedlar tudi sam končno pristal na ta predlog, je bil ta soglasno sprejet.

Slučajnosti

Pri slučajnostih je kot prvi nastopil g. Kos proti previsokim mestnim uvozninam, ki so se za nekatero blago povišale v prepirani meri. Previsoke uvoznine imajo tudi posledico, da izgubljajo ljubljanski trgovci odjemalce, ker krijejo ljudje svoje potrebe v vedno bolj v okolici.

Predsednik Jelačin je predlagal, da se pošlje trgovinskemu ministrstvu protest ljubljanskega trgovstva proti nameranim ustanovitvam prodajalnic magacinskega podjetja »Ta-Ta«. Z odobravanjem in splošnim pritrditvijo je bil sprejet ta predlog.

G. Ivan Železnikar je opozoril, da se dogajajo zlorabe pri nabiranju daril za razna humanitarna društva, in tudi najodličnejša. Znani so mu primeri, ko so nabiralatelje uporabili od trgovcev darovane predmete za sebe in svojo rodbino.

Ostro je tudi grajal, da se nič pravega ne stori proti vedno bolj razširjenemu krošnjarstvu. Žalostno je, da nekateri uradniki krošnjarstvo s tujim blagom kar direktno podpirajo. Znan mu je celo primer, ko je orožnik mesto da bi nastopil proti krošnjarju, sam kupil blago od krošnjarja. Na tak način pač ne more biti konec krošnjarske nadloge. Uprava naj energično nastopi proti krošnjarstvu.

G. Golob je poročal v imenu železninarjev o sporu, ki ga ima sekcija z nekim trgovcem, ki da prodaja blago ali po lastni ceni ali pa 2 do 3 odstotke pod nabavno ceno. Na ta način se onemogoča trgovcem vsak zaslužek. Trgovci so dolžni proti tej neelojalni konkurenci v lastnih vrstah sami napraviti red. Graja, da po njegovem mnenju in po mnenju vseh železninarjev ni bila uprava v tej zadevi dovolj energična.

Končno je predlagal g. Pezdire, da se že nekaj stori za uvedbo socialnega zavarovanja trgovcev.

Na vse te predloge in zahteve je odgovarjal predsednik Soss in dal potrebna pojasnila. Zlasti je poudarjal, da se socialno zavarovanje ni moglo izvesti, ker je pokazalo trgovstvo za to zavarovanje premalo zanimanja.

Nato je predsednik Soss zaključil občni zbor, ki je trajal do tri četrti na 12.

Uvedba novih davkov in zavarovanj v USA

Predsednik Roosevelt je predložil kongresu novo spomenico, s katero zahteva uvedbo novih davkov, ki naj obremene najvišje dohodke, dediščine in darila. Spomenica naštevata tri davčine: 1. davek na visoke dediščine in darila, 2. povišanje davka na najvišje osebne dohodke, 3. davek na čisti dobiček jurističnih oseb z zvišanjem odmere od 10% do 16% do 16% namesto dosedanje meje 13% odstotka. Ameriško časopisje poudarja, da je to največji dosedanj predlog predsednikov republik in da pomeni nič manj kot novo razdelitev ameriškega bogastva.

Kot Rooseveltov sunek proti velekapitalu si razlagajo tudi novi zakon o socialnem zavarovanju, ki sta ga obe zbornici že sprejeli. Ta zakon določa, da se uvedejo: 1. storitvene rente za potrebne osebe nad 65 leti; izplačanje jih države; 2. letne rente za namrščenice nad 65 leti v mesečnem znesku 52.5 do 85 dolarjev, ki se nabirajo iz zvišanega zaposlitvenega davka in prično izplačevati šele 1.1942.; 3. brezposelno zavarovanje, za katero se bo pobiral počenši z letom 1936. enodstotni, dalje pa 2 in 3 odstotni davek od izplačil v podjetjih z nad 10 delavcev in 4. otroško skrbstvo, za katero bo prispevala centralna vlada eno tretjino. S tem skrbstvom je združena tudi zaščita mater in pohabljanih otrok ter pomoč za javno zdravstvo. — Računajo, da bo imelo od novega zavarovanja korist nad 25 milijonov delavcev.

Ljubljanska uvoznina in trošarina

Uvoznina

Izdelki iz tkanin:

trdi ovrtniki, narokvice in naprsniki po 5 Din za kg.

Preproge od jute, bombažaste in volnene po 5 Din, polsvilene in svilene po 10 Din za kg.

Klobučina, klobuki, slamniki in kape: klobučina in polst iz volne ali živalskih dlak po 1 Din za kg, klobuki in slamniki brez razlike po 2 Din za kos, čepice po 1 Din za kos, modne gamaše vseh vrst po 1 Din za par.

Usnje, kosti, mezdra, rogovi in perje: presne, nasoljene in suhe kože po 0'05, za podplate 0'50, za vrhnje dele pri čevljih in obrtno rabo 1 Din, kozje, lakasto, finejše 3 Din, kosti in mezdra, parklji, rogovi po 0'01, očiščeno perje in puh 5, neočiščeno 2 in perje za okras 10 Din, vse za kg.

Izdelki iz usnja:

galanterijski po 5 Din, usnjene gamaše in aktovke 5 Din, šolske torbice 1 Din, usnjeni plašči in obleke vseh vrst 5 Din, jermeni za industrijske svrhe, konjska oprema, vsi izdelki za industrijo, obrt in gospodinjstvo po 1 Din, čevlji 3, boljše vrste po 4, platneni čevlji, sandale, opanke, delavski čevlji 1 Din za kg.

Svilene, deloma svilene, atlasne, brokatne čevlje je tarifirani ko luksuzno blago (5% vrednosti).

Pisarniške potrebščine po 0'50 Din za kg, polnilna peresa iz trdega kavičuka po 3 Din za kg, polnilna peresa zlata ali okovana z zlatom kakor luksuzno blago.

Gumbi:

iz kosti, umetne kosti, celuloze, roženi, naprsne igle in zaponke, lasnice, stekleni biseri po 7 Din za kg, zapestni gumbi v etuljih, razen iz dragocenih kovin po 5 Din za garnituro, gumbi iz lesa, železne pločevine, kokasti, porcelanasti in iz galafita po 0'25 Din za kg brutto za netto.

Pečarski izdelki:

Posteklenjeni in emailirani 0.15, porcelanske plošče za peči in štedilnike 0.20, glina 0.03 Din za kg.

Gradbeni material:

Opeka, rabljen gradbeni les, kamenje, gramoz, pesek, cestol, predmeti za tlako-

Trgovine za časa evharističnega kongresa

Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča ponovno, da bodo v smislu sklenjenega sporazuma z glavnim odborom Evharističnega kongresa in Pomočniškim zborom združenja ter po odobritvi Kr. banske uprave trgovine na Vidovdan dne 28. t. m. odprte cel dan, izvenem v času službe božje, to je od 10 do 11. ure, ko morajo biti vsi obrati zaprti. V soboto, na praznik Sv. Petra in Pavla, dne 29. t. m. se zaprejo trgovine le v času od 10 do 12. ure popoldne, ko bodo stanovska zborovanja, dočim so ostali čas ves dan odprte. V nedeljo, na dan glavnih prireditev Evharističnega kongresa, pa morajo biti trgovine zaprte. Uprava.

Vloge na naša poslanstva v inozemstvu se morajo kolkovati

Trgovci in poslovni ljudje obče se obračajo čisto na kr. poslanstva z netaksiranimi prošnjami za informacije, naslove, itd. v želji, da stopijo v poslovne stike z inozemskimi tržji.

Ministrstvo zunanjih del opozarja, da se vloge rešujejo samo, ako so po predpisih taksirane in da po zakonu o taksah ne smejo poslanstva odgovarjati na vloge, katerekoli vsebine, ako ni priložena predpisana taksa. Zato naj se vloge na kr. poslanstva kolkujejo s 5 dinarskim kolkom a prilagati jim je vedno še kolek za rešitev v znesku Din 20.—

Zaposlenost v aprilu

Po podatkih SUZORA.

Vseh zavarovancev je bilo v aprilu pri Suzoru in vseh okrožnih uradih 551.081, to je za 24.750 več kot v marcu 1935 in za 15.929 več kot v aprilu 1934. V primeri z aprilom 1933 se je število zavarovancev povečalo celo za 34.556.

Največji dvig števila zavarovancev izkazuje okrožni urad v Sarajevu (za 3.457), nato v Somboru za 2.295. Zmanjšalo pa se je število zavarovancev v Banji Luki (za 1.952) in v Skoplju (za 1.288).

Od zasebnih bolniških blagajen izkazujejo vse tri povišanje števila članstva, in sicer največji blagajna Trg. bol. in podpornega društva v Ljubljani (za 583), relativno največji pa Trgovačka omladina v Beogradu za 10.75%.

vanje ulic, strešna lepenska 0.80 Din za 100 kg, trstje za strope 0.02, samotna opeka, moka in pesek v industrijske in obrtne svrhe 0.03, sirkova slama, heraklit, cevi in podobno za stavbene svrhe 0.10 Din za kg.

Vrvarski izdelki: vse sirovine, afrik, rafija in kravja dlaka 0.20, vrvarski izdelki 0.50 Din za kg.

Galanterijski izdelki, v kolikor že niso bili navedeni:

Tinte, tuši, svinčniki, ravnila, risalne deske itd. 0.50, toaletne in zobne krtačke, zobni praški, izdelki iz lesa, gume, glin, porcelana, mavca, stekla, sportni predmeti 0.80 Din za kg.

Izprehodne palice 3 Din za kg, igralne karte 5 Din za igro, svileni in polsvileni dežniki 10 Din za dežnik, drugi dežniki in sončniki 5 Din, steklenice Thermos 2 Din za kg.

Ure:

Priproste do 80 Din faktorne cene 0.50 za uro, vse druge nad 80 Din faktorne cene 3 Din, srebrne in tulske 5, zlate 20, sobne stenske do 500 Din fak. cene 10, nad 500 Din fak. cene 25, velike sobne s stojali 30 Din za uro, mehanizem za žepne 3, za stenske in sobne 5 Din za garnituro.

Vsi izdelki in mehanizmi zlatarske in urarske stroke iz niklja in ameriškega zlata 5 Din za kg.

Luksuzno blago 5% vrednosti.

Pripombe:

1. Za predmete, omenjene v čl. 84 te narredbe, ki se uvažajo v prosta skladišča in pozneje izvažajo iz mestnega območja, se pobira kontrolna pristojbina, in sicer:

Za alkohol 0.60 Din za 100 kg, za drugo blago 0.20 Din za 100 kg, za pivo, ki se uvažajo preko mestne meje 0.05 Din za liter.

Vse blago ki se vstavi ali izstavi na ljubljanskih kolodvorih in ki pride ali gre naravnost preko mestne meje, je zavezano pristojbini 0.50 Din za 100 kg. Za nobeno pošiljko se ne more za račun trošarine pobrati manj kot 1 Din. Za odbijanje tare veljajo pri vseh predmetih trošarinsko uvozninske tarife stopnje tarife, kakor pri uvozu iz inozemstva v carinskem postopku, izvenem primeru, kjer za uvozno carinsko blago ni predvidena stopnja tare.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je zopet padla, in sicer za 0.76 na 21.57 Din. Zaradi večjega števila zavarovancev pa je skupna zavarovana vsota vendarle narasla, in sicer od 288,4 na 297,1 milijona Din.

Drago posojilo

Pokojninski zavod v Ljubljani je posodil mariborski mestni občini 7 milijonov Din proti 9 odstotnim obrestim. Pokojninski zavod pa sme sam zvišati obrestno mero se za en odstotek. Posojilo se sme nadalje odpovedati šele po šest mesecih. Poleg tega se je Pokojninski zavod vključil še na razne nepremičnine mariborske občine.

Ce mora občina, ki nudi vendar dovolj jamstev za odplačilo dolga, plačevati tako visoke obresti, potem se pač ni čuditi, če vlada na našem denarnem trgu tako pretirano visoka napetost med debetnimi in kreditnimi obrestmi. Za vloge se v zaščitenih zavodih plačuje 2%, za posojila pa je treba istim zavodom plačevati po 10 in več odstotkov. Ozdravljenja našega gospodarstva na ta način pač ne bomo doživeli! Mislimo, da bi moral tudi Pokojninski zavod pomagati, da se olajša dolžnikom njih položaj.

Naši aktivni kliringi

Po podatkih Narodne banke z 19. 6. je naš aktivni saldo proti Nemčiji padel od 300 na 287 milijonov Din. Čakalna doba se je nekoliko zmanjšala.

Naše aktivne terjatve proti Italiji so se zmanjšale od 52.9 na 51.1 milijona Din. Čakalna doba pa se je povečala za cel mesec.

Kongres Mednarodne trgovinske zbornice

Letošnji kongres Mednarodne trgovinske zbornice se začne dne 24. junija v Parizu. Udeležba na kongresu je zelo velika. Tudi iz Jugoslavije je odšla na kongres številna delegacija. Ljubljansko zbornico zastopa na kongresu njen gen. tajnik Ivan Mohorič. Na dnevnem redu kongresa so med drugim ta vprašanja: organizacija proizvodnje in razdelitev odjema, zboljšanje mednarodne trgovine ter ureditev mednarodnih transportnih vprašanj in poživljenje gospodarske delavnosti z večjim angažiranjem kapitala tudi za kapitalno bolj revne dežele.

Politične vesti

Po sprejemu obeh predsednikov naših zbornic in dr. Mačka je sprejel knez-naměstnik v avdienci Nikolo Uzunovića, Ljubbo Davidovića in Aco Stanojevića. Prihodnji dan pa še dr. Korošca, Joco Jovanovića, dr. Spaha in dr. Hodžero. S tem so bile konzultacije v glavnem končane.

V nedeljo je sprejel knez-naměstnik v avdienci finančnega ministra dr. Milana Stojadinovića ter mu podelil mandat za sestavo nove vlade.

Dr. Matek je pred svojim odhodom iz Beograda dal novinarjem naslednje pomembno izjavo: »Pozvan od kneza-naměstnika sem prišel v Beograd ter tu naletel tako od strani prebivalstva, kakor tudi od ostalih prijateljev in sodelavcev na spon-tan in prisrčen sprejem, s katerim sem zelo zadovoljen. V svojih razgovorih s knezom-naměstnikom in generalom Petrom Živkovićem sem odkrito in iskreno razložil svoje mišljenje glede tega, kako se ustvari nova politična atmosfera ter po njej nova politična situacija, v kateri bi se mogla reševati ter definitivno rešiti naša notranje-politična vprašanja, v prvi vrsti hrvaško vprašanje. Razgovori z mojimi srbskimi prijatelji kažejo, da je naše veliko delo za medsebojno zblizanje in ožje sodelovanje na najboljši poti.«

Bolgarski ministrski predsednik Tošev je bil sprejet od bolgarskega kralja v avdienci, ki jo spravljajo v zvezo z bližnjo demisijsko bolgarske vlade.

Angleški minister Eden je prišel v Pariz, da pridobi Francijo za priznanje nemško-angleškega pomorskega sporazuma kot podlago za nadaljnja pogajanja. Čeprav je nudil Eden Franciji tudi nekatere ugodnosti glede letalskega pakta in pomorskega oboroževanja, vendar ni dosegel od Francije priznanja. Pač pa se je napetost med Francijo in Anglijo nekoliko polegla.

Minister Eden se je iz Pariza odpeljal v Rim, da pridobi Italijo za priznanje nemško-angleškega pomorskega sporazuma. Obenem se je razgovarjal z Mussolinijem tudi glede Abesinije. Ne v enem ne v drugem vprašanju ni dosegel resnega uspeha.

Mussolini baje zahteva, da se prizna Italiji podoben protektorat nad Abesinijo, kakor ga ima Francija nad Marokom in Anglija nad Egiptom. Če bi se Svet Društva narodov količkaj izrekel proti italijanskim aspiracijam v Abesiniji, bi Italija izstopila iz DN.

Iz Italije odhajajo zopet veliki transporti vojske v Afriko. Tisoč milicnikov je bilo poslanih v Masavo, da napravijo tam red, ker doslej ni bilo poskrbljeno niti za ležišča vseh italijanskih vojakov.

V Abesinijo sta prispela dva francoska letalca, ki bosta tam organizirala zračno službo.

Socialistične organizacije v raznih evropskih državah pripravljajo protestni kongres proti nameravanemu italijanskemu pohodu v Abesinijo.

Britanski veleposlanik v Moskvi je izročil zunanjemu komisariju Litvinovu povelje svoje vlade, da se sovjetska vlada udeleži londonske pomorske konference. Litvinov je odgovoril, da bo odgovoril čez nekaj dni. Očitno bo preje vprašal za svet Pariz.

Nemški bojovniki so prišli v Anglijo, kjer so jim priredili zelo topel sprejem.

Francoski listi objavljajo izjavo nekega visokega pomorskega strokovnjaka, ki pravi, da nemška mornarica nikakor ne sme nadkriliti francoske. Danes znaša tonaža francoskega brodograja 30% angleškega, 146.000 ton ladij pa je v gradnji. Če pa bo potreba, bo Francija še znatno povišala svoje brodogrje, kar ji je tudi lahko, ker ima 18 ladjedelnic.

Gömbös je v proračunski razpravi mag-natske zbornice izjavil, da Madjarska še nadalje vztraja na popolni enakosti oboroževanja z drugimi državami. Dejal je tudi, da je finančni položaj Madjarske obupen in da Madjarska nujno potrebuje mednarodno posojilo. Manj bi rovarili proti drugim državam, pa bi imeli več denarja! Avstrijska vlada je sklenila, da s 1. julijem poveča število oficirjev in podoficirjev. Ta sklep avstrijske vlade smatrajo kot prvi korak za uvedbo splošne vojaške dolžnosti v Avstriji.

Portugalska vlada izjavlja, da nikakor ne bo dopustila, da bi postale njene kolonije, ki jih ima že več stoletij, predmet mešetarenja med nemškimi in angleškimi državniki.

Poljska socialistična stranka je sklenila, da proglasi za 25. junij v Varšavi in Lodzu stavko v protest proti novemu volilnemu zakonu.

Že v 24 urah

barva, plesira in komično snail oblike, klobuki itd. Skrobi in svetilolika orajee, ovrtniki in manšeta. Pero, snail, monga in lika domače porile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

3. mednac. hranilniški kongres v Parizu

Največjega pomena za kongres je bil referat podpredsednika nemške hranilniške in žirovne zveze (Deutscher Sparkassen und Giroverband), dr. Erwina Gugelmeierja, ki je imel glavni referat o temi »Hranilnice in krize«. Iz njegovega končnega referata posnemamo zlasti te ugotovitve:

Hranilnice so važno sredstvo za določitev bodočega gospodarskega razvoja in naravna obramba zoper gospodarske težkoče. Varnost in likvidnost hranilniških naložb sta važen mednarodni činičelj. Zato morajo hranilnice skrbeti za likvidnost svojih naložb s pravilno kreditno politiko. Toda tudi vladam in Narodnim bankam pripada naloga, da pravočasno izvršijo vse potrebne ukrepe, ki naj zaščitijo interese vlagateljev in da priskrbijo plačilna sredstva. Zato pa morajo tudi hranilnice skrbeti, da bodo njihovi vrednostni papirji in menice mogli vedno služiti za podlago posojilom pri centralni banki.

Pomoč Narodnih bank in držav v času krize

Dr. Gugelmeier je bil za ta referat najbolj poklican, ker je baš Nemčija največ trpela od dviganja vlog pri svojih hranilnicah in drugih denarnih zavodih počenši z letom 1931. Takrat je nemška »Reichsbank«, zavedajoča se,

da mora ohraniti plačilni promet v državi za vsako ceno, dala hranilnicam na podlagi njihovih menic nič manj ko 1300 milijonov mark posojil, kar pomeni danes znesek 22 tri četrtine milijarde dinarjev. Ta znesek je zadostoval, da so hranilnice mogle zadovoljiti vse zahteve vlagateljev, ki pa so baš zbog tega začeli vračati svoje vloge tako naglo, da je znašal dolg hranilnic »Reichsbanki« po enem letu komaj še 60 milijonov mark. Nič drugače ni bilo na Češkoslovaškem, kjer so imele hranilnice na razpolago najrazličnejše možnosti, da dobijo denar za izplačila svojim vlagateljem, ki pa sicer niso zahtevali velikih zneskov. Danes vidimo, da vloge v teh dveh državah naraščajo v prav hitrem tempu.

Podobno je bilo v Avstriji, o kateri je podal prav obširno poročilo namestnik generalnega tajnika Prve avstrijske hranilnice na Dunaju dr. Friedrich Thausing. V svojem referatu, ki omenja tudi zgodovino hranilnic in bank v vsej bivši Avstriji in nudi torej mnogo zanimivega tudi za zgodovino denarstva v Dravski banovini in navaja, kako so avstrijske hranilnice prebredele razne krize, ki so bile skoraj izključno političnega značaja. Vedno je avstrijsko-ogrska banka nudila svojo pomoč hranilnicam, ki so zašle zaradi nepričakovanih zahtev vlagateljev, v težave, in tako so vse avstrijske hranilnice prebredele likvidnostne krize brez večjih pretresljajev. (V spominu so nam še dogodki leta 1908., ko je Avstrijsko-ogrska banka skupno s Pošno hranilnico dala takratni Kranjski hranilnici o priliki velikega navala vlagateljev na razpolago kredit 25 milijonov zlatih kron, kar je seveda zadostovalo, da je hranilnica mogla ugoditi zahtevam vseh vlagateljev.)

Iz predvojne zgodovine hranilnic navaja Thausing, da so se hranilnice zato tako uveljavile, ker so se vedno držale gesla: Izplačuj, izplačuj in zopet izplačuj! — Seveda je to bilo mogoče le po zaslugi solidarnosti hranilnic, ki so si med seboj pomagale; sicer pa je zlasti v avstrijski povojni bančni zgodovini važno, da je po krizi dunajske Creditanstalt leta 1931. »avstrijska država v interesu političnega in socialnega miru ukrenila vse« in obenem z izjavo o težavah te banke naznanila tudi sredstva, s katerimi hoče pomagati. Treba pa je upoštevati, da so avstrijske banke bile ne samo nelikvidne, temveč tudi prezadolžene in je torej država morala celo dati finančno pomoč za pokritje izgub, dočim pri hranilnicah ni šlo za kritje izgub, temveč za to, da imajo na razpolago potrebna sredstva za izplačila vlagateljem.

Narodna banka in Pošna hranilnica sta torej avstrijskim hranilnicam leta 1931. posodili velike zneske, od katerih pa so hranilnice že do konca leta 1931. velik del odplačale, tako da so hranilnice koncem leta 1931. dolgovale tem in nekaterim drugim denarnim zavodom le še 52 milijonov šilingov. Ta posojila so popolnoma zadostovala, da zajamejo likvidnost hranilnic in povrnitev zaupanja. Sicer pa so tudi ta posojila razmeroma malenkostna, ker so imele vse avstrijske hranilnice takrat 1485 milijonov šilingov vlog, t. j. blizu 12 milijard dinarjev. Avstrijski primer jasno kaže, s kako malenkostnimi sredstvi se dá rešiti zaupanje vlagateljev, ako se ravna hitro in smotrno.

(Dalje prih.)

Ljubljanska borza

Žitno tržišče

Tendenca neizpremenjeno evrsta.

V tem tednu je bilo zaključenih le šest vagonov kornu in en vagon pšenice. Cene moki, otrobom, ovsu in pšenici so ostale neizpremenjene, le kornu se je podražila za Din 2.— pri 100 kg.

Žito:

Kornu:

popolnoma suha, s kvalitetno garancijo, freo vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 79.— 81.—

popolnoma suha, s kvalitetno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 77.— 79.—

Oves:

zdrav, suh, rešetan, franko vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 108.— 110.—

Pšenica:

zdrava, reš. suha, 78 kg, 2%, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 139.— 144.—

zdrava, reš. suha, 78 kg, 2%, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 138.— 141.—

Mlevski izdelki:

Moka:

pšenična 0g, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 235.— 245.—

pšenična 0g, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 230.— 240.—

pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 210.— 220.—

pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 190.— 200.—

Otrobi:

pšenični, debeli, v egal, 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 100.— 105.—

Lesno tržišče

Tendenca še vedno mlačna.

Ker so se pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Italijo zopet zavlekla, se v tem času lahko izvažajo v Italijo iste količine lesa kakor lansko leto. Vendar je pa uvoz v Italijo še vedno vezan na tako zvana uvozna dovoljenja. Zbog slabega izvoza ob tem času v letu 1934. kakor tudi zbog težkoč, ki so v zvezi z uvoznimi formalnostmi, je sedaj izvoz silno otežkočen.

Akoravno se blago išče in nujno potrebuje, pa vlada v našem lesnem izvozu zbog omenjenih težkoč skoroda popoln zastoj. Že kupljeno blago se ne more izvažati in čaka po cele mesece na uvožno dovoljenje. Se najlaže se prodajo trami, to pa zaradi tega, ker se je lani v teh mesecih izvozilo precej te vrste blaga. A tudi potrebna uvozna dovoljenja se laže dobe za trame.

V drugih vrstah lesa pa kupčija docela počiva.

Občni zbori

Mariborska industrija svile d. d. v Ljubljani ima občni zbor dne 5. julija ob desetih v Ljubljani, Beethovnova 14.

Znižanje francoskega diskonta

Francoska državna banka je prejšnji teden znova znižala eskontno obrestno mero od 8 na 5 odstotkov, ker se je stanje francoskega gospodarstva že znatno popravilo in je devizno vprašanje urejeno. Odtok zlata iz banke se je končal in se je pokazala okrepitev zlatih rezerv za 28 milijonov. Odtok bankovcev se je znižal za 750 milijonov frankov.

Doma in po svetu

50 letnico je praznoval te dni vseučiliški prof. dr. inž. Milan Vidmar, enako znan po svetu kot odlični znanstvenik ko kot šahovski vele mojster. Jubilanu tudi naše čestitke!

Umrli je major Alfred Lavrič, sin znane ga odločnega Slovencea podmaršala Lavriča. Tako v svetovni vojni, ko se zlasti pri osvobodilnih bojih za slovensko Koroško se je proslavil s svojim junaštvom. Bodi mu ohranjen svetel spomin!

Bivši pomočnik finančnega ministra doktor Nedeljković je imenovan za rednega profesorja na gozdno-kmetijski fakulteti v Zagrebu.

Posl. Voja Gjorgjević je imel v skupščini govor, v katerem je zahteval več svobode za tisk. Med drugim je dejal, da opozicija ne bi dosegla tako velikega uspeha, če bi smeli listi poročati o vseh onih dogodkih, ki jih je omenjal notranji minister v svojem govoru.

Za ločitev šolstva od politične uprave se izreka zadnji »Učiteljski tovariš«, glasilo slovenskih učiteljev.

Kmetiskim dolžnikom je zamenjava menic v smislu zakona o kmetijski zaščiti podaljšana do 1. septembra.

Zadružne gostilne, to je zadrage, ki izvršujejo gostilničarski obrt, morajo imeti posebno koncesijo po obrtnem zakonu, ter biti včlanjene pri gostilniškem združenju svojega kraja. Tako pojasnjuje zadržnim gostilnam tudi »Narodni gospodar«, glasilo Zadružne zveze v Ljubljani.

Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Osijeku je končala svojo likvidacijo brez pomoči zadržnih članov in je prevzel ostanek premoženja Savez, ki do 1. 1936. ne namerava obnoviti te podružnice.

Dom poštarjev je bil slovesno odprt v nedeljo v Ljubljani na Tyrševi cesti.

Jadranska obrežna cesta se gradi od Savske banovine proti Biogradu in Sibeniku in bo skupno dolga 400 km, kar bo zelo ugodno za turiste. Za gradnjo ceste je določenih 25 milijonov dinarjev in zaposlenih 1500 delavcev.

Novosadske tiskarne tožijo nad konkurenco drugih, zlasti slovenskih tiskarn in posebno Kranja, da jim odvzemajo vse licitacijske dobave, kot vzrok pa navajajo, da je cena električnega toka v Novem Sadu neprimerno visoka in zahtevajo znižanje za razsvetljavo na 4 in za pogon na dva dinarja za kilovat. Zdaj še celo Električna centrala sama tiska svoje tramvajske listke raje v Osijeku.

Pristanišče v Metkoviću morajo izčistiti, ker je že sam italijanski lesni trgovski parnik Garda že dvakrat nasel.

Najmodernejši sanatorij na Lovčenu je odprt, na Ozrenu pa postavijo dom za jetične orožnike.

Direktor tiskarne za kolke Manojlović, ki so ga v nekem procesu uslužbenci zelo obremenjevali zaradi zlorab v službi, je bil odstavljen ter je proti njemu uvedena disciplinarna preiskava.

Mednarodna konferenca za delo je sprejela konvencijo o plačnem enomesečnem dopustu delavstva ter konvencijo o pravi delavstva do pokojnine. Praktičen pomen pa bodo imele konvencije šele potem, ko jih bodo posamezne države uzakonile, kar pa se ne bo zgodilo tako kmalu.

Mednarodni čebelarški kongres bo v okviru svetovne razstave v Bruslju letos od 3. do 6. avgusta. Na sporedu je tudi predavanje o povečani rasti čebel.

Da zmanjša brezposelnost je italijanska vlada prepovedala pri žetvi uporabo strojev. Vse delo se mora opraviti na roko.

Vseh žrtv v Reinsdorfu je bilo po uradnih podatkih okoli 800, od katerih je mrtvih že nad 100, drugi pa so ranjeni.

Nova velika nesreča je pripetila v borskih rudnikih prejšnji teden, pri čemer je bil en delavec ubit, dva pa hudo ranjena.

Obešen je bil v ponedeljek jutraj v mariboru Viktor Juhant, ki je umoril na severni meji nekega krošnjarja ter mu po umoru pobral ves njegov denar — celih 150 Din.

Ustrelil se je uradnik ljubljanske carinarnice Franc Dubrović, ker so prišli na sled njegovim poneverbam, ki dosegajo vsoto približno 350.000 Din.

Tržna poročila

Zagrebski tedenski sejem

Trg je bil tokrat bolje založen s krmo, slabše pa z živino, ki so jo iskali zlasti slovenski trgovci.

Dogon: 23 bikov, 541 krav, 106 telic, 51 volov, 62 juncev, 206 telet, 311 konj in žrebet, 41 ovc, 7 koz, 575 prascv in 497 puiškov.

Cene: za kg biki 2.75—3, mesne krave 2.25—2.75, za klobase 1.50—1.80, telice za meso 2.50—2.80, za pleme po 700—800 glava, voli I. vrste po 4.25—4.50 kg, II. po 3.25—3.50, bosanski 2.50—2.75, junci, živa telca 3.50—4.25, zaklana 4.50—6.50 za kg, pitani prašiči 5—5.50, zaklani 10, nepitani 5—5.50, enoletni prašiči 9—9.50, pujski rep 40—90, zaklani 8—10, ovce 60—90, 8—10,

Oglasi

„Trgovskem listu“ imajo popoln uspeh!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČEVA 23
Tel. 25-52. Telegram: TiskarnaMerkur

konji od 4000 do 7500 par, za zakol 1.25 do 1.50.

Detelja se je prodajala po 40—50 za q, otava 45—55, seno 35—45, slama za stelo 30, kubični meter drv po 50-60.

Radio-Ljubljana

Sreda, dne 26. VI.: 12.00: Odlomki iz prikljubljenih oper na ploščah — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Simfonične glasbene slike na ploščah — 14.00: Vreme, spored, borza — 18.00: Plošče po željah — 18.20: Pogovor s poslušalci — 18.40: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.00: Odpravimo motnje — toda kako! (predav.) — 19.30: Nac. ura — 20.00: Narodne v novi obleki — 20.45: Za ples, za ples! — igra Ronny-jazz — 21.30: Čas, poročila, vreme, spored — 22.00: Napevi iz raznih operet, Radijski orkester in plošče.

Četrtek, dne 27. VI.: 12.00: Ruske narodne na ploščah — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Podoknice na ploščah — 14.00: Vreme, spored, borza — 18.00: Mojstri saksofona na ploščah — 18.20: Slovenščina (prof. R. Kolarič) — 18.40: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.00: Narodne vojaške pesmice pojo fantje na vasi — 19.30: Nac. ura — 20.00: Prenos iz Beograda — 21.30: Čas, poročila, spored, vreme — 22.00: Iz naših logov in gajev, radijski orkester in plošče.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporočila

špecerijsko blago

več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi razno vrstno

rudninsko vodo

Lasna pražarna za kavo in mlino za dišave z električnim obratom

Tel. 24. 26-66. Ceniki na razpolago!